

ANIČINA DRUŽINSKA NEDELJA

Turizmu pomaga lastna glava

Raziskovalna naloga

(foto: Milan Sternad)

Avtorji: Blažka Fišer, Charlie Križanc Stojnšek, Kaja Dolenc, Živa Mlakar, Neža Rojs, Urša Novak

Mentorici: Barbara Gmeiner Kline, Jasmina Železnik

Makole, 30. 1. 2018

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE	2
KAZALO SLIK.....	3
ZAHVALA.....	4
POVZETEK	5
1 UVOD	6
1.1 PREDSTAVITEV NALOGE	7
1.2 METODOLOGIJA	8
2 KRATEK PREGLED ZNAMENITOSTI.....	9
2.1 OSNOVNA ŠOLA ANICE ČERNEJEVE MAKOLE.....	9
2.2 ANICA ČERNEJEVA	10
2.3 CERKEV SV. LENARTA.....	11
2.4 CERKEV SV. ANDREJA	11
2.5 DVOREC ŠTATENBERG	12
2.6 TRG MAKOLE	13
2.7 DRUŠTVO GOSPODINJ MAKOLE, DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA LOŽNICA IN ETNOLOŠKO DRUŠTVO LOŽNICA.....	13
2.8 KUD FORMA VIVA MAKOLE.....	14
2.9 DRUŽINA PUŠAVER.....	15
2.10 TURISTIČNI VLAKEC ZELEN TURIZEM.....	15
3 RAZISKOVALNI DEL NALOGE.....	16
3.1 IDEJA.....	16
3.2 KOMU JE NAMENJENO?	16
3.3 KJE?.....	16
3.4 KDAJ?	17
3.5 ČASOVNICA.....	17
3.6 POTEK DNE	18
3.7 STARE IGRE	18
3.8 KVIZ – VPRAŠANJA.....	20
3.9 LOV NA SKRITI ZAKLAD	21
3.10 SODELAVCI.....	24
3.11 REKVIZITI.....	24
3.12 DOVOLJENJA.....	24
3.13 VAROVANJE	24

3.14 STROŠKI	24
4 OGLAŠEVANJE, PROMOCIJA IN PROMOCIJSKI IZDELEK	26
4.1 PROMOCIJA	26
4.2 PRIMER VABILA.....	26
5 PREDSTAVITEV IDEJE NA TURISTIČNI TRŽNICI IN PROMOCIJSKI IZDELEK	27
6 SKLEP	28
7 VIRI IN LITERATURA	29
8 PRILOGA.....	30
ZEMLJEVID SKRITEGA ZAKLADA (skicirala Živa Mlakar)	30

KAZALO SLIK

Slika 1: Šola nekoč (vir: http://www.os-makole.si/140-let-sole/).....	9
Slika 2: OŠ Anice Černejeve Makole danes (vir: http://www.os-makole.si/140-let-sole/).....	9
Slika 3: Anica Černejeva (vir: http://www.celjskozasavski.si/osebe/%C4%8Dernej-anica/186/).....	10
Slika 4: Pesniška zbirka Metuljčki (vir: http://www.blizjknjigi.si/Knjige/Ogled/8656-metuljcki).....	10
Slika 5: Cerkev sv. Lenarta (foto: Charlie Križanc Stojnšek).....	11
Slika 6: Cerkev sv. Andreja (foto: Charlie Križanc Stojnšek)	11
Slika 7: Dvorec Štatenberg (vir: https://www.facebook.com/gostinstvodvorecstatenberg)	12
Slika 8: Dogajanje na makolskem trgu (vir: http://novice.si/page/v-makolah-jutri-praznicna-andrejeva-nedelja/).....	13
Slika 9: Nosečnica (foto: Charlie Križanc Stojnšek).....	14
Slika 10: Družina Pušaver (vir: https://www.dnevne-novice.com/12-trendi/738-druzine-bodo-prepevale-tudi-letos).....	15
Slika 11: Turistični vlakec (vir: http://www.obcina-makole.si/Files/Gallery/208/253/3235_1.jpg)	15
Slika 12: Zemljevid Makol z lokacijami dogajanja (vir: http://www.geopedia.si/#T105_x551772.5_y130677.5_s15_b4)	16
Slika 13: Pogled na Makole (foto: Charlie Križanc Stojnšek)	23

ZAHVALA

Zahvaljujemo se mentoricama za vso pomoč in podporo pri pripravi raziskovalne naloge.

Iskrena hvala vsem društvom in posameznikom v naši okolici, ki ste nam pomagali pridobiti podatke za raziskovalno nalogo.

POVZETEK

V raziskovalni nalogi želimo predstaviti bogato kulturno dediščino domačega kraja, v katerem je del svojega življenja preživela pesnica Anica Černejeva in od koder prihaja danes verjetno najbolj znana »pevska« družina v Sloveniji, družina Pušaver.

V naši nalogi z naslovom Aničina družinska nedelja je predstavljen enodnevni program z osrednjo prireditvijo. Načrtujemo druženje družin, spoznavanje življenja in dela Anice Černejeve ter ogled kulturnih biserov našega kraja. Obiskovalci si bodo ogledali OŠ Anice Černejeve Makole, Dvorec Štatenberg, skulpture Forma viva, cerkvi sv. Lenarta in sv. Andreja ter makolski trg.

V nalogi družinam odpiramo poti v razigranost, raziskovanje, zabavo ter druženje. Slednje prispeva tudi k medsebojnemu povezovanju družin. Programa se lahko udeleži največ 60 ljudi oz. 12 družin po 5 članov.

V promocijski namen smo izdelali makolski monopoli in metuljčke, na katerih bosta zapisana ena od Aničinih pesmi ter vabilo.

Program bomo objavili na spletni strani šole, v tedniku Panorama, mesečniku Bistriške novice, na Radiu Rogla, v Studiu Bistrica, na socialnih omrežjih, plakate bomo poslali v vse okoliške vrtce in osnovne šole ter kraje, posamezniki pa bodo vabila prejeli tudi preko elektronske pošte.

1 UVOD

Občina Makole je nastala marca 2006 z izločitvijo iz občine Slovenska Bistrica. Nahaja se v Dravinjski dolini na zahodnem robu Haloz ob izteku Jelovškega potoka. Kot vas so Makole prvič omenjene leta 1375, kasneje pa so dobile pravice trga. Danes so turistično zanimiva občina z velikimi možnostmi razvoja in se ponašajo z bogato kulturno in naravno dediščino: Dvorec Štatenberg, številni vodni izviri, kraške jame, prelepi vinogradi ... Turizem je ena izmed gospodarskih panog, ki je v stalnem razvoju in rasti. V zadnjem času se je vidno razmahnila še rekreacijska dejavnost. Za možnost trženja v turizmu obstajajo še lovski in ribiški turizem, konjenišтво ter mnoge dopolnilne dejavnosti na kmetijah.

OŠ Anice Černejeve Makole je šola z dolgoletno tradicijo in edina šola v občini. Letos jo obiskuje 145 otrok. Naša šola sodeluje v različnih projektih, kot so ekošola, kulturna šola, etika in vrednote, simbioza šola, posebej ponosni pa smo, da smo v lanskem letu pridobili naziv NAJ kulturna šola v Sloveniji v kategoriji malih in podružničnih šol.

Naša šola se imenuje po pesnici Anici Černejevi, ki je pisala pesmi za otroke in odrasle. V šolski knjižnici smo si ogledali skromno literaturo o njenem življenju in delu ter v raziskovalni nalogi, ki sta jo leta 2011 pripravili nekdanji učenki naše šole, odkrili, da je Anica Černejeva pomembna pesnica, ki ji v slovenski književnosti ne dajemo mesta, ki ji pripada. Še več, anketa, ki sta jo učenki izvedli med prebivalci Makol, je pokazala, da je ti pravzaprav ne poznajo dobro, kljub temu da je nekaj svojega časa preživela v kraju.

Iz vsega navedenega se je v turističnem podmladku porodila želja po organizaciji prireditve v spomin pesnici, po kateri ne nosi imena samo naša šola temveč tudi Prosvetno društvo Anice Černejeve Makole. In tako smo se odločili, da pripravimo Aničino družinsko nedeljo, s pomočjo katere bomo širili zavest o pomembnosti te pesnice med vse generacije, hkrati pa kraju omogočili še priložnost za trženje turističnih, kulinarčnih in drugih znamenitosti.

1.1 PREDSTAVITEV NALOGE

V raziskovalni nalogi smo bralcem v teoretičnem delu najprej predstavili kulturno dediščino našega domačega kraja ter pesnico Anico Černejevo, po kateri se imenuje naša šola ter društva v našem kraju. Glas o našem kraju je v tem letu po Sloveniji ponesla tudi družina Pušaver, ki je zmagala v prvem tekmovanju »Družine pojejo« v televizijski oddaji Slovenski pozdrav. Družina je s svojim petjem predstavila bogato tradicijo in ljubezen tukajšnjega prebivalstva do pesmi in glasbe. V zgoraj navedenem smo prepoznali priložnost, da v nedeljo namesto v zabaviščne in nakupovalne parke družine povabimo na Aničino družinsko nedeljo v čudovito naravo Makol, kjer se bodo družine družile in ob aktivnih dejavnostih seznanile s pesnico Anico Černejevo ter s kulturnimi biseri našega kraja.

Pri oblikovanju našega celodnevnega druženja z osrednjo prireditvijo na trgu v Makolah smo našli kar nekaj priložnosti, hkrati pa smo naleteli tudi na ovire.

PRILOŽNOSTI	OVIRE
<p>Družinam lahko ponudimo druženje v naravi in spoznavanje kulturnih biserov kraja.</p> <p>Starejšim omogočimo, da zopet sedejo v šolske klopi ter se ponovno preizkusijo v vlogi učenca, otroci pa doživijo izkušnjo, kako je pouk potekal nekoč, hkrati pa vsi obnovijo ali obogatijo svoje poznavanje pesnice Anice Černejeve in njenih del.</p> <p>Ob pohodu, igrah, kvizu in lovu na skriti zaklad družinam omogočimo druženje in poglobljanje medsebojnih vezi.</p> <p>Prikažemo jim lahko tukajšnji način življenja, običaje in izročilo.</p> <p>Ob pesmi in glasbi jim omogočimo druženje s trenutno najbolj poznano družino v Sloveniji, družino Pušaver.</p> <p>Omogočimo spoznavanje kulinarčnih posebnosti.</p>	<p>V centru Makol ali njegovi neposredni bližini (dostopno tudi peš) ni gostinskega ponudnika, katerega ponudba kosil bi bila vezana izključno na ekološko pridelano hrano ter bi lahko sprejel večje število obiskovalcev. Nam najbližje je Gostinstvo Štatenberg, ki pa ima v tem in naslednjem letu v mesecu maju zaradi izvajanja civilnih obredov porok zasedene že vse sobote.</p>

1.2 METODOLOGIJA

Pri iskanju idej za delo, pridobivanju podatkov in raziskovanju smo v ospredje postavili aktivne oblike dela: možganska nevihta, razgovor, izbor ideje in podrobnejša analiza, razdelitev dela med člane raziskovalne skupine, kartiranje kulturne dediščine domačega kraja, raziskovalno delo, ki je vključevalo pogovor in iskanje podatkov s pomočjo različnih virov (internet, knjige, raziskovalna naloga, zgibanke, letaki ...), iskanje partnerjev, sodelavcev in možnih financerjev za izvedbo prireditve, pogovor s potencialnimi partnerji, sodelavci in možnimi financerji na terenu, obisk in raziskovanje ter fotografiranje lokalnih naravnih in kulturnih znamenitosti na terenu, tedenski sestanki in izmenjava mnenj, skiciranje zemljevida centra Makol, izdelovanje vabil na prireditve, pisanje naloge, računalniška obdelava besedil in fotografij.

2 KRATEK PREGLED ZNAMENITOSTI

2.1 OSNOVNA ŠOLA ANICE ČERNEJEVE MAKOLE

Osnovna šola Anice Černejeve Makole je šola vedoželjnih, strpnih, pravičnih in solidarnih. Imenuje se po pesnici Anici Černejevi, ki je pisala pesmi za otroke in odrasle. Osnovna šola je edina šola v občini in je lani praznovala 140. obletnico.

Slika 1: Šola nekoč (vir: <http://www.os-makole.si/140-let-sole/>)

Letos jo obiskuje 145 otrok. Sodelujemo v različnih projektih, kot so ekošola, kulturna šola, etika in vrednote, simbioza šola, posebej ponosni pa smo, da smo v lanskem letu pridobili naziv NAJ kulturna šola v Sloveniji v kategoriji malih in podružničnih šol. Ravnateljica šole je ga. Silvestra Samastur.

Slika 2: OŠ Anice Černejeve Makole danes (vir: <http://www.os-makole.si/140-let-sole/>)

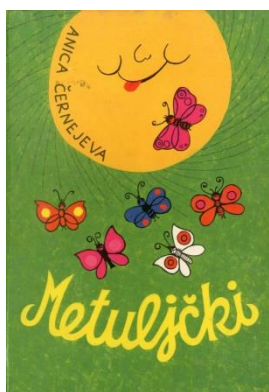
2.2 ANICA ČERNEJEVA

Anica Černejeva je bila slovenska pedagoginja, pisateljica in pesnica. Rodila se je 3. aprila 1900 v Čadramu pri Slovenskih Konjicah, umrla pa je 3. maja 1944 v Neubrandenburgu.

Anica se je rodila v učiteljski družini. Družina je romala z očetom po njegovih učiteljskih postajah in si ustvarila dom v Makolah, kjer je Aničina mati Marija podedovala domačijo svoje tete. Njen oče Ljudevit Černej je bil sprva učitelj, pozneje šolski nadzornik in tudi pesnik ter pisatelj. V Makolah je po upokojitvi vrtnaril, sadjaril, čebelaril, napisal svoje spomine in tu tudi umrl.

Kakor oče je bila tudi Anica učiteljica. Leta 1930 je prejela diplomu višje pedagoške šole v Ljubljani in postala pomožna učiteljica, opravila je tudi profesorski izpit. Bila je rojena pedagoginja, saj je znala pritegniti učence. Med službovanjem v Ljubljani je vsake počitnice vsaj za nekaj dni prihajala v Makole k staršema.

Jeseni leta 1943 so njo in nekaj drugih učiteljev in profesorjev aretirali Nemci ter jih odpeljali v koncentracijsko taborišče Ravensbrück, od tam je s prijateljico odšla v Neubrandenburg, kjer je umrla sredi najlepše pomladi, 3. maja 1944. Bila je napredna in zavedna Slovenka ter članica Osvobodilne fronte.

Slika 4: Pesniška zbirka Metuljčki (vir: <http://www.blizjknjigi.si/Knjige/Ogled/8656-metuljcki>)

Anica je imela zelo rada otroke in živali. Ko se je sprehajala po Makolah in ob reki Dravinji, jim je pripovedovala pravljice in brala svoje pesmi. Menda naj bi nekoč celo rešila neko deklico, ki je padla v Dravinjo.

Pisala je pesmi za otroke (zbirka Metuljčki), v katere je vpletla misel na domovino in ljubezen do rodne zemlje ter bolečino lačnih in prezeblih otrok. Pisala je tudi pesmi za odrasle, ki pa jih ni nikoli zbrala in izdala. Prvič so izšle leta 1975 v zbirki z naslovom Moje poti.

Pisala je članke, ki jih je objavljala v raznih revijah. Izdala je tudi nekaj slikanic: Za vesele in žalostne čase (1933), Kapljice (1934) in Dedek Miha (1939). Leta 1953 je izšel izbor njenih pesmi z naslovom Sredi domovine. Nekaj njenih pesmi, kot so na primer Bele snežinke, Kod je hodil Jane, Ringa raja, Jutro, Orjemo, orjemo,

Slika 3: Anica Černejeva (vir: <http://www.celjskozasavski.si/osebe/%C4%8Dernej-anica/186/>)

je tudi uglasbenih.

DELA: Metuljčki, Za vesele in žalostne čase, Kapljice, Sredi domovine, Moje poti, Orjemo, orjemo, Igrače korakajo, Hi, konjiček ...

2.3 CERKEV SV. LENARTA

Cerkev sv. Lenarta leži na hribu nad središčem Makol in je nastala v pozni gotiki. Glavni oltar je delo Mihaela Pogačnika iz leta 1730. Vhodna vrata imajo vklesano letnico 1827. Cerkev je bila nazadnje predelana leta 1930.

Slika 5: Cerkev sv. Lenarta (foto: Charlie Križanc Stojnšek)

Za cerkvijo je zeliščni vrt, ob njej pa lahko občudujemo potomko najstarejše vinske trte z Lenta, ki raste ob kapeli.

2.4 CERKEV SV. ANDREJA

V središču Makol je gotška cerkev sv. Andreja, ki se v arhivskih virih prvič omenja leta 1375. Od gotške cerkve je ohranjen prezbiterij. Cerkev sv. Andreja je tudi glavna župnijska cerkev. V letu 2017 je obeležila 250-letnico župnije v Makolah. Pomembno obletnico so zaključili s farnim žegnanjem – praznovanjem župnijskega in krajevnega zavetnika sv. Andreja, apostola. Slednje se je že leta nazaj dodobra ukoreninilo kot »Andrejeva nedelja« ali »andrejevo«. Tudi pred leti ustanovljena občina si je za občinski praznik izbrala župnijsko in krajevno praznovanje, torej godovni dan sv. Andreja – 30. november.

Slika 6: Cerkev sv. Andreja (foto: Charlie Križanc Stojnšek)

2.5 DVOREC ŠTATENBERG

Dvorec Štatenberg je baročno poslopje v bližini kraja Makole na obrobju Haloz nad reko Dravinjo. Razkošen baročni dvorec je najverjetneje že leta 1696 dal postaviti grof Ignacij Maria Attems za svojo poletno rezidenco, končali pa so ga med leti 1720 in 1740. Attemsi so bili predvsem v času baroka ena najvplivnejših plemiških rodbin na Štajerskem. Posebej za Attemse je dvorec načrtoval italijanski arhitekt Giovanni Battista Camessini, ki je bil eden dejavnejših arhitektov tistega obdobja. Dvorec je simetrično zasnovan. Znotraj je bil urejen manjši baročni vrt. Dvorec je najbolj znan po freskah in štukaturah v viteški dvorani in elegantnih salonih, ki se nahajajo levo in desno od nje.

V zahodnem stavbnem traktu je baročna kapela, oltar zanjo pa je izdelal Martin Baselij. Okoli dvorca je bil urejen vrt v baročnem slogu, kasneje pa so površine preuredili v angleškem krajinskem slogu, zasnova pa je delno ohranjena še danes. Severna dostopna pot je obsajena s kostanjevim drevoredom.

Za Attemsi se je na gradu zvrstilo mnogo plemiških družin in posameznikov. Leta 1910 je del dvorca pogorel, a so ga lastniki, razen kapele, obnovili. Po drugi svetovni vojni dvorec nekaj časa ni deloval, v osemdesetih letih pa so ga obnovili in na novo opremili ter tako znova zagnali samo delovanje.

Danes je dvorec v lasti podjetja Impol iz Slovenske Bistrice. Občina Slovenska Bistrica je leta 1992 ribnike in dvorec z neposredno okolico razglasila za krajinski park, ki obsega 228 hektarjev.

Dvorec je izjemno lep in veličasten ter primeren za vse, ki želijo spoznati slovensko kulturno dediščino ali pa tukaj praznovati. Odprt je v soboto in nedeljo.

Slika 7: Dvorec Štatenberg (vir: <https://www.facebook.com/gostinstvodvorecstatenberg>)

V restavraciji ponujajo slavnostna kosila in večerje po predhodnem dogovoru. Poskrbijo za poslovna srečanja, zabave za zaključene družbe, potrudijo se pri izvedbi civilnega obreda, poročnega slavlja in drugih oblik praznovanj (krsti, obhajila, birme, sedmine, obletnice idr.).

Restavracija sprejme do 200 gostov. Za več informacij lahko pokličete na tel. št.: 040 870 835 (Peter Kociper s.p., Štatenberg 89, 2321 Makole).

2.6 TRG MAKOLE

Dogajanje na trgu v Makolah pomembno oblikuje življenja Makolčanov, zlasti na »andrejevo«, ko se zahvalijo svojemu farnemu zavetniku sv. Andreju, ki je tudi zavetnik ribičev, mesarjev, rudarjev, ljudje pa se mu priporočajo še za dobro poroko. Tukaj se odvija sedaj že tradicionalni Andrejev sejem, prepoznana prireditelj v občini in njeni širši okolici. Takrat se na trgu predstavijo različni lokalni ponudniki Dravinjske doline. Letos se je na stojnicah predstavilo nekaj manj kot 40 društev, rokodelcev in drugih razstavljalcev.

Slika 8: Dogajanje na makolskem trgu (vir: <http://novice.si/page/v-makolah-jutri-praznicna-andrejeva-nedelja/>)

Vsako leto na trgu postavijo majsko drevo, adventni venec ter novoletno jelko, v božičnem času pa prirejajo božičkovanje.

2.7 DRUŠTVO GOSPODINJ MAKOLE, DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA LOŽNICA IN ETNOLOŠKO DRUŠTVO LOŽNICA

V Makolah in okolici delujeta dve društvi gospodinj in kmetic. Eno društvo je v Ložnici, in sicer Društvo kmečkih žena Ložnica, drugo, Društvo gospodinj Makole, pa v Makolah. Obe društvi se vključujeta v različne projekte. Decembra lani sta pripravili pogostitev na velikem dobrodelnem koncertu v Makolah. Društvi ponujata različna peciva, domači kruh, suhomesnate izdelke, čajno pecivo, gibanico, ocvirkovko in razne druge potice. Vodja Društva gospodinj Makole je ga. Vida Krapše, vodja Društva kmetic Ložnica pa ga. Magdalena Mlaker. Društvo gospodinj Makole vsako leto ob občinskem prazniku pripravi jedi na določeno temo.

DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA LOŽNICA:

- **Naslov:** Ložnica 29, 2321 Makole

- **Kontakt:** 051 368 176 (ga. Vida Krapše)

DRUŠTVO GOSPODINJ MAKOLE:

- **Naslov:** Makole 42, 2321 Makole
- **Kontakt:** 040 452 354 (ga. Magdalena Mlaker)

ETNOLOŠKO DRUŠTVO LOŽNICA:

- **Naslov:** Ložnica 20 A, 2321 Makole
- **Kontakt:** 041 614 458, zrjav.franc@gmail.com

S svojim delovanjem aktivno ohranjajo spomin na stare čase in gojijo ljubiteljsko kulturo. V društvu delujejo naslednje sekcije: dramska, ljudski pevci in godci, pevke ljudskih pesmi, starih običajev, stara kmetijska mehanizacija, zeliščna in starodobna kolesa. Vodja društva je Franc Žrjav.

2.8 KUD FORMA VIVA MAKOLE

- **Naslov:** Ivan Dvoršak, Dežno 61 a, 2321 Makole
- **Kontakt:** 040 723 121, ivan.dvorsak@siol.net

Vsako leto na začetku septembra organizirajo mednarodni kiparsko-slikarski simpozij Forma viva Makole. Umetniki iz Slovenije in tujine, udeleženci Forme vive Makole, ustvarjajo v Makolah že vrsto let. Za simpozij oziroma ustanovitev društva je zaslužen g. Ivan Dvoršak. Njegova galerija se danes nahaja v Dežnem pri Makolah. Po kraju je speljana 10 kilometrov dolga pot skulptur, kjer lahko obiskovalci občudujejo številne skulpture umetnikov z vsega sveta.

Slika 9: Nosečnica (foto: Charlie Križanc Stojnšek)

2.9 DRUŽINA PUŠAVER

Družina Pušaver živi v občini Makole in šteje pet članov. To so mama Stanka, oče Boštjan in hčere Iza, Ajda in Klara. Iza obiskuje 3. razred naše šole, Ajda in Klara pa sta šolanje pri nas že zaključili. Družina se je v letu 2017 udeležila prvega tekmovanja »Družine pojejo« v televizijski oddaji Slovenski pozdrav ter zmagala. S tem je ponesla glas o Makolah po celotni Sloveniji. S svojim petjem je izkazala bogato tradicijo in ljubezen tukajšnjega prebivalstva do pesmi in glasbe.

Slika 10: Družina Pušaver (vir: <https://www.dnevne-novice.com/12-trendi/738-druzine-bodo-prepevale-tudi-letos>)

2.10 TURISTIČNI VLAKEC ZELENI TURIZEM

Slika 11: Turistični vlakec (vir: http://www.obcina-makole.si/Files/Gallery/208/253/3235_1.jpg)

Vlavec je sestavljen iz treh prilagojenih vagonov. Vleče ga lokomotiva, prilagojena za vožnjo po cesti. Je ozvočen, možno ga je najeti za organizirane skupine, ki obišejo Makole in ožjo ter širšo okolico.

- **Naslov:** Irena Vovk s. p., Stari Grad 83, 2321 Makole
- **Kontakt:** 041 960 876, zeleni.turizem@gmail.com

3 RAZISKOVALNI DEL NALOGE

3.1 IDEJA

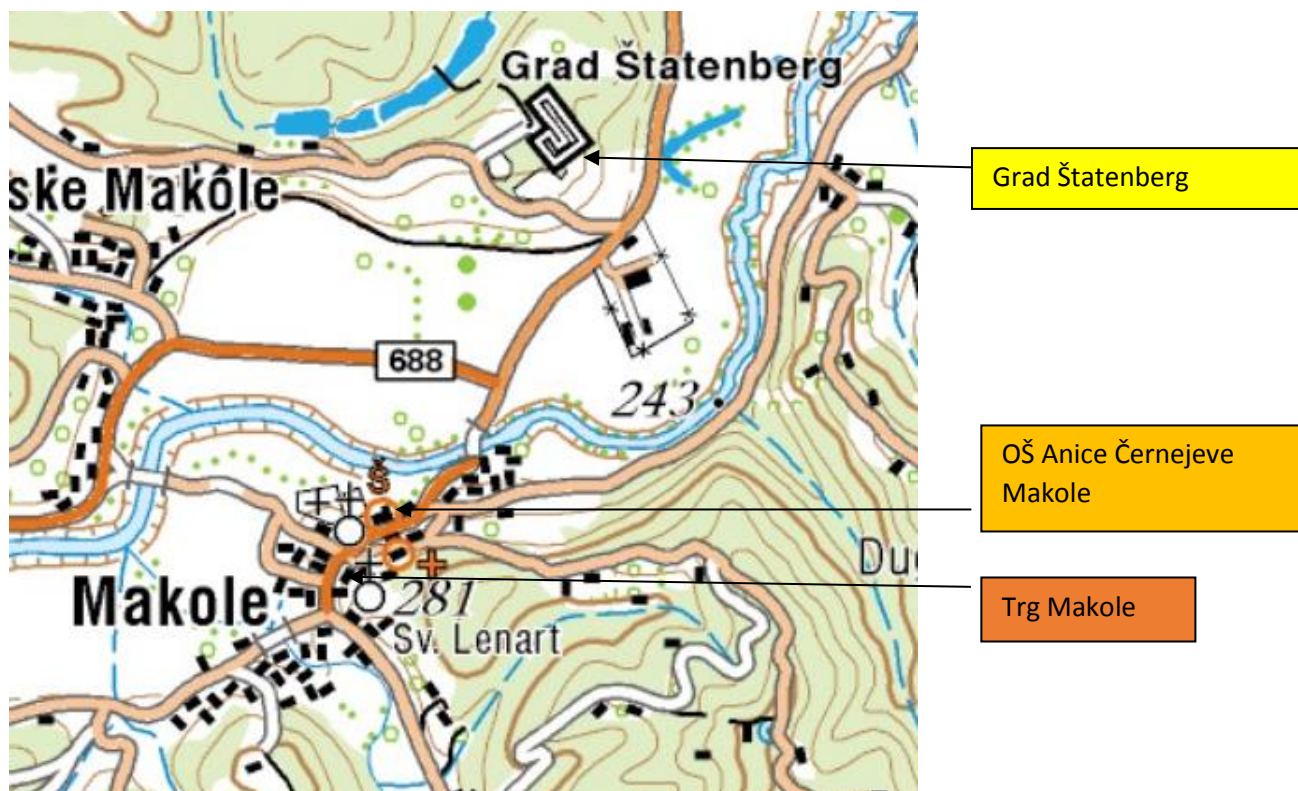
Pripravili smo enodnevni program z osrednjo prireditvijo pod naslovom Aničina družinska nedelja. Družine, ki se bodo udeležile programa, si bodo lahko ogledale kulturno dediščino Makol, s staro učno uro spoznale pesnico Anico Černejevo ter se družile ob starih igrah, kvizu in lovu na skriti zaklad. Ogledale si bodo lahko nastop folklorne skupine Prosvetnega društva Anice Černejeve Makole ter prisluhnile glasbi mešanega pevskega zbora in družini Pušaver.

3.2 KOMU JE NAMENJENO?

Program je namenjen družinam z otroki od vrtca do 9. razreda osnovne šole.

3.3 KJE?

Dejavnosti, prilagojene družinam, bodo potekale v okolici centra Makol (Osnovna šola Anice Černejeve Makole, grad Štatenberg, makolski trg).

Slika 12: Zemljevid Makol z lokacijami dogajanja (vir: http://www.geopedia.si/#T105_x551772.5_y130677.5_s15_b4)

3.4 KDAJ?

Enodnevni dogodek bo potekal v nedeljo, 29. 4. 2018, od 9.00 do 19.00.

3.5 ČASOVNICA

ANIČINA DRUŽINSKA NEDELJA

9⁰⁰ – zbor v OŠ Anice Černejeve Makole, pozdrav, navodila, pogostitev (Društvo kmečkih žena Ložnica, Društvo gospodinj Makole)

9³⁰ – razdelitev udeležencev v 3 delavnice (stara učna ura, literatura, izdelovanje), menjava delavnic

11⁴⁵ – vožnja z vlakcem na Štatenberg

12⁰⁰ – prihod na Štatenberg (ogled in predstavitev)

12³⁰ – kosilo v Dvorcu Štatenberg

13³⁰ – kulturni dogodek (nastop folklornih skupin, stare igre)

15⁰⁰ – odhod na krajši pohod do makolskega trga (ob poti ogled skulptur Forma viva Makole)

16⁰⁰ – prihod na trg v Makolah (predstavitev lokalnih ponudnikov Dravinjske doline na stojnicah, krajši počitek na klopcah ter možnost nakupa izdelkov)

16³⁰ – makolski trg (lov na skriti zaklad)

17³⁰ – ponovni zbor družin na trgu ter pregled osvojenih šampiljk

18⁰⁰ – osrednja glasbena prireditev (nastopajoči: makolski mešani pevski zbor in pevška družina Pušaver)

19⁰⁰ – zaključek (kviz in podelitev nagrad za lov na skriti zaklad)

3.6 POTEK DNE

Družine se bodo ob 9. uri začele zbirati v OŠ Anice Černejeve Makole. Sledi pozdrav gostom, navodila za potek celotnega dne in pogostitev, ki jo bosta pripravili Društvo kmečkih žena Ložnica in Društvo gospodinj Makole (gibanica, ocvirkovka, čaj *Pesniški napoj* ...). Ob 9.30 se bodo družine razdelile v 3 delavnice, in sicer bo šla prva skupina k stari učni uri, druga skupina si bo ogledala pesniške zbirke in pesmi Anice Černejeve, udeleženci se bodo preizkusili v pisanju lastne pesmi, tretja skupina pa bo izdelovala metuljčke (spominek). Skupine se nato zamenjajo, tako da se vsaka družina preizkusi v vseh treh delavnicah. Posamezna delavnica bo trajala 30 minut. Potem se bomo vsi odpeljali s turističnim vlakcem (Zeleni turizem) k Dvorcu Štatenberg. Ob 12. uri nas bosta pred dvorcem sprejela gospod in gospa grajska, sledi ogled starinskih sob, mini muzeja ter prenovljene kapele. Po ogledu dvorca pa bo sledilo kosilo. Ob 13.30 bo sledil nastop makolskih folklornih skupin (odrasla in šolska skupina), dogodek pa bomo popestrili tudi s starimi makolskimi igrami: ristanc, punce, punce ven, slepe miši, zemljo krast in trden most. Po končanem igranju se bomo napotili peš do makolskega trga ter si ob poti pogledali skulpture Forma vive. Pot ni zahtevna, dolga je 1,5 km in zanjo bomo porabili slabo uro. Na trgu se bodo na stojnicah predstavili lokalni ponudniki, obiskovalci pa bodo imeli možnost kupiti lokalne izdelke. Vse, kar se bo prodajalo, bo ročno izdelano, živila pa lokalno pridelana (kvačkani izdelki, med, kruh, suhomesnati izdelki, sokovi, čaji iz aronije in ostalih zelišč, jajca ter rezanci). Po krajšem počitku se bodo družine odpravile na lov za skritim zakladom po Makolah (5 postojank – od makolskega trga, do Aničine hiše, cerkve sv. Andreja, OŠ Anice Černejeve Makole in kapele sv. Lenarta). Ob 18. uri bo na trgu potekala osrednja glasbena prireditev, na kateri se nam bosta predstavila makolski mešani pevski zbor in pevska družina Pušaver. Ob 19. uri se bodo družine pomerile v kvizu o znamenitostih Makol, sledila bo podelitev nagrad za lov na skriti zaklad in s tem bomo zaključili Aničino družinsko nedeljo.

3.7 STARE IGRE

RISTANC

- *Potrebujemo ploščat kamenček.*
- *Je skupinska igra, manjših skupin; dva, tri, največ štirje igralci. Soigralci so enakovredni. Narišemo ristanc, ga razdelimo v polja in jih označimo s številkami. Poiščemo si kamenček, ki naj bo prijetno okrogel in ploščat. Potem se razvrstimo za*

metanje kamenčka. Vržemo kamenček v sredino prvega polja, ko kamenček obleži v njem, gremo ponj in spet nazaj pred ristanč. Nadaljujemo, dokler ne naredimo »fuča«; to se zgodi, če stopimo na ristančovo črto ali preko nje iz polja ali čez ristančovo črto. Če smo »fuč«, se umaknemo naslednjemu v vrsti. V enojno polje skačemo z eno nogo, v dvojno pa z obema istočasno. Pri obratu se obrnemo v skoku. Pomembno je to, da nikoli ne skočimo na črto.

- *Na vrhu ristanca je dom ali nebesa. V njem lahko počivamo, seveda je vse odvisno od postavljenih pravil in dogovorov.*

PUNCE, PUNCE VEN

- *Igra je podobna ristanču, le da tu narišemo pravokotnik in ga razdelimo na šest delov. V vsako polje napišemo črko, in sicer:*

P = punce

F = fantje

B = barve

Š = števila

Ž = živali

Č = črke

Otroci določijo nekoga, ki začne, in ta sonožno skoči v polje ter zakliče: »PUNCE, PUNCE VEN!« Potem skoči ven in znova v prvo polje, nato v drugo, tretje ... Pri tem našteva različna imena punc, ko pride do polja, kjer je začel, skoči ven in se premakne k naslednjemu polju, kjer zakliče: »FANTJE, FANTJE VEN!« Ponovi pot, le da tu našteva imena fantov.

SLEPE MIŠI

- *Igra se odvija tako, da izbrani »slepi miši«, ki smo jo določili z izštevanko, okoli oči zavežemo trak ali šal tako trdno, da ne more videti. Potem jo zavrtimo okoli osi in se razbežimo. Bistvo igre je, da miško cukamo, jo kličemo in ko se obrne proti nam, zbežimo. Miška se seveda spotika in zaletava, a ko nekoga ujame, je igra končana. Igrico pa lahko otežimo s tem, da mora miška še prepoznati tistega, ki ga je ujela.*

ZEMLJO KRAST

- *Najprej narišemo majhen krog (sonce) in okoli njega velik krog (svet) ter označimo svoje države. Potrebujemo tudi palčko.*

- *Igra se začne tako, da palčko postavimo v sonce in tisti, ki mu je palčka padla na njegovo ozemlje, začne igro s tem, da zakliče: »NAPADAM, NAPADAM ANGLIJO!« (Izbere lahko katerokoli drugo napisano državo.) Vrže palčko na ozemlje Anglije. Otroci se medtem razbežijo. Igralec, ki ima v lasti Anglijo, hitro stopi na palčko in zakliče: »STOP!« Vsi obstanejo, »Anglež« pa pobere palčko in se sprehodi po črtah sveta ter s palčko zadane najbližjega. Če ga zadane, mu lahko ukrade zemljo. Ukrade je toliko, kolikor lahko zariše črt, ne da bi kjerkoli stopil na tuje ozemlje. Če pa igralca ne zadane, mu lahko nezadeti igralec ukrade zemljo.*

TRDEN MOST

- *Izberemo dva, ki predstavljata most. Primete se za roke in stopita toliko narazen, da gre lahko vojska, ki jo sestavljajo ostali otroci, skozi. Otroka, ki predstavljata most, se dogovorita, kaj naj bi bil eden in kaj drugi, na primer prvi je zlato jabolko, drugi pa zlata hruška. Igra se lahko začne. Vojska se ustavi pred mostom in ga vpraša: »ALI JE KAJ TRDEN MOST?« Most odgovori: »KAKOR KAMEN, KOST!« Vojska nadaljuje: »A GRE LAHKO NAŠA VOJSKA SKOZ'?'« »JA, ČE NAM ZADNJEGA PUSTITE!« odgovori most. »ČE GA LE ULOVITE!« odgovori vojska. S tem je pogovor končan in vojska gre lahko skozi most. Vojska pod mostom lahko teče trikrat, a ko gredo vojaki tretjič skozi, most (igralca) spustita roki (zapornici) pred zadnjim v koloni. Zajetega vojaka vprašata, kaj ima raje – zlato jabolko ali zlato hruško. In v skladu z odgovorom ga razvrstita za tistim, ki je zlato jabolko ali zlato hruško. Ko se razporedijo vsi vojaki, morajo še »vagati« duše. To pomeni, da vsaka stran mostu vleče v svojo smer. Zmaga tista skupina, ki ne popada po tleh ali pa ne prestopi črte.*

3.8 KVIZ – VPRAŠANJA

1. Navedite ime in priimek pesnice, po kateri se imenuje osnovna šola v Makolah.
2. Zakaj se šola in društva v Makolah imenujejo po Anici Černejevi?
3. Navedite vsaj eno delo pesnice Anice Černejeve.
4. Kdo v družini Černejevih je bil prav tako učitelj?
5. Navedite datum in letnico rojstva pesnice Anice Černejeve.
6. Navedite datum in letnico smrti pesnice Anice Černejeve.
7. Po kom se imenuje cerkev, ki stoji v središču Makol?
8. Katero obletnico delovanja je v letu 2017 praznovala župnija v Makolah?

9. S katero prireditvijo so obeležili 250-letnico župnije v kraju?
10. Katerega leta je bil postavljen kip, ki stoji pred cerkvijo sv. Andreja?
11. Kaj raste ob cerkvi svetega Lenarta v Makolah?
12. Katerega leta so zgradili cerkev svetega Lenarta?
13. Naštejte vsaj tri dogodke, ki se vsakoletno odvijajo na makolskem trgu.
14. Pokažite/opišite, kje stoji Aničina hiša v Makolah.

3.9 LOV NA SKRITI ZAKLAD

Navodila:

Razdelili se bomo v 5 skupin, za vsako skupino pa bo določen vodja. Zbrali se bomo na trgu in tam vam bo vodja skupine razdelil list, na katerem bo pisalo, kje je prva postaja. Postaj je 8 in na vsaki postaji, razen zadnji, ki je na trgu, vam bodo na list natisnili žig in povedali nekaj informacij o sami točki oz. njeni okolici. Vodja vas bo opazoval in poskrbel, da bo igra potekala po pravilih.

Pravila:

- Upoštevamo navodila vodje.
- Prepovedana je uporaba elektronskih naprav.
- Prepovedano je kakršno koli odlaganje smeti.
- Če kršite pravila, boste izločeni iz igre.
- O vsaki točki boste dobili informacije, ki jih boste uporabili na kvizu.
- Če skupina pred vami še ni končala na točki, počakate, da konča.
- Če srečate drugo skupino, je ne smete usmerjati ali ji posredovati informacij.

1. skupina

1. postaja: S pomočjo zemljevida pojdite do osnovne šole in tam dobite prvi žig.
2. postaja: Nato se odpravite do skulpture Forma vive, ki je pri zobozdravniku.
3. postaja: S pomočjo vodje se odpravite do cerkve sv. Lenarta, da dobite tretji žig.
4. postaja: Od sv. Lenarta se odpravite do Aničine hiše, kjer boste dobili četrti žig.
5. postaja: Preko ceste se odpravite do trgovine po peti žig.

6. postaja: Odpravite se do cerkve sv. Andreja po šesti žig.
7. postaja: Pojdite do občine, kjer boste dobili zadnji žig.
8. postaja: Ko boste zbrali vse žige in informacije, se odpravite proti trgu po nagrado.

2. skupina

1. postaja: Pojdite do občine po prvi žig.
2. postaja: Nato se odpravite do cerkve sv. Andreja.
3. postaja: Po tretji žig se odpravite do trgovine.
4. postaja: S pomočjo zemljevida se odpravite do sv. Lenarta po četrti žig.
5. postaja: Pojdite do Aničine hiše po peti žig.
6. postaja: Odpravite se do OŠ Anice Černejeve Makole, kjer boste dobili šesti žig.
7. postaja: Po zadnji žig pa pojdite do skulpture Forma vive, ki je pri zobozdravniku.
8. postaja: Ko boste zbrali vse žige in informacije, se odpravite proti trgu po nagrado.

3. skupina

1. postaja: Pojdite do cerkve sv. Andreja po prvi žig.
2. postaja: Nato se odpravite do osnovne šole.
3. postaja: Po tretji žig se odpravite do občine.
4. postaja: Odpravite se do skulpture Forma vive, ki je pri zobozdravniku.
5. postaja: Pojdite do cerkve sv. Lenarta po peti žig.
6. postaja: Odpravite se do Aničine hiše.
7. postaja: Po zadnji žig pa pojdite do trgovine.
8. postaja: Ko boste zbrali vse žige in informacije, se odpravite proti trgu po nagrado.

4. skupina

1. postaja: Pojdite do Aničine hiše po prvi žig.
2. postaja: Nato se odpravite do cerkve sv. Lenarta.
3. postaja: Po tretji žig se odpravite do cerkve sv. Andreja.
4. postaja: Odpravite se do trgovine po četrti žig.
5. postaja: Pojdite do skulpture Forma vive, ki je pri zobozdravniku.
6. postaja: Odpravite se do občine.
7. postaja: Po zadnji žig pa pojdite do OŠ Anice Černejeve Makole.
8. postaja: Ko boste zbrali vse žige in informacije, se odpravite proti trgu po nagrado.

5. skupina

1. postaja: Pojdite do trgovine po prvi žig.
2. postaja: Nato se odpravite do Aničine hiše.
3. postaja: Po tretji žig se odpravite do skulpture Forma vive, ki je pri zobozdravniku.
4. postaja: Nato se odpravite do cerkve sv. Andreja.
5. postaja: Pojdite do OŠ Anice Černejeve Makole.
6. postaja: Odpravite se do sv. Lenarta.
7. postaja: Po zadnji žig pa pojdite do občine.
8. postaja: Ko boste zbrali vse žige in informacije, se odpravite proti trgu po nagrado.

Slika 13: Pogled na Makole (foto: Charlie Križanc Stojnšek)

3.10 SODELAVCI

Društvo kmečkih žena Ložnica, Društvo gospodinj Makole, Prosvetno društvo Anice Černejeve Makole, gospod in gospa grajska iz Dvorca Štatenberg, družina Pušaver, TD Štatenberg, Gostinstvo Štatenberg, Otroška folklorna skupina Anice Černejeve Makole, KUD Forma viva Makole, Simona Kitak, Ivan Hajšek, Kmetija Gorjak, Etnološko društvo Ložnica, Društvo podeželske mladine Ložnica, Zeleni turizem, Irena Vovk s. p., Prostovoljno gasilsko društvo Makole.

3.11 REKVIZITI

Pripomočki za delavnice:

- izdelovanje (odpadni material, škarje, papir, lepilo, pisala),
- učna ura (staro pohištvo (mize in klopi), stara oblačila – učiteljica, kreda, oglje, beli papir, palica),
- literarna (pisala, papir, pesniška zbirka Metuljčki).

Pripomočki za lov na skriti zaklad in kviz: 7 različnih štampljk, zemljevid, vreča s vprašanji,

pripomočki za stare igre: kreda, ploščat kamen, trak ali šal, palčka,

pripomočki za prireditev na trgu: ozvočenje, mize – stojnice, stoli, oder.

3.12 DOVOLJENJA

Potrebovali bomo dovoljenje za zaprtje ceste in morali bomo prijaviti prireditev.

3.13 VAROVANJE

Za varnost na prireditvi bo poskrbelo Prostovoljno gasilsko društvo Makole.

3.14 STROŠKI

- Pogostitev

- Nabava materiala (papir, oglje, lepilo, škarje)
- Prevoz – vlakec
- Kosilo
- Ogled dvorca
- Postavitev stojnic
- Spomin za nastopajoče
- Stroški kopiranja/tiska
- Promocija na radiu
- Zapora ceste

4 OGLAŠEVANJE, PROMOCIJA IN PROMOCIJSKI IZDELEK

4.1 PROMOCIJA

- Vabilo bomo poslali v vse osnovne šole in vrtce v bližnji okolici Makol.
- Vabilo bomo objavili na spletni strani šole.
- Vabilo bomo objavili v tedniku Panorama, mesečniku Bistriške novice, na Radiu Rogla in v Studiu Bistrica.
- Obesili bomo plakate v okoliških krajih.
- Vabilo bomo objavili na socialnih omrežjih (Facebook, Instagram, Twitter).
- Vabilo bomo poslali preko elektronske pošte.

4.2 PRIMER VABILA

VABILO

Družine z otroki vabimo na ***Aničino družinsko nedeljo***, ki bo v nedeljo, **29. 4. 2018**, v Makolah. Ob 9. uri se bomo zbrali pred Osnovno šolo Anice Černejeve Makole in naše celodnevno druženje zaokrožili z osrednjo glasbeno prireditvijo (glasbeni nastop »pevske« družine Pušaver).

zabavne igre - ustvarjalne delavnice - vožnja z vlakcem - kosilo z grofom in grofico - poučni pohod - lov na skriti zaklad - Pesniški napoj

ZABAVNO DRUŽENJE ZA OTROKE IN ODRASLE

S SEBOJ PRINESITE VELIKO DOBRE VOLJE!

Turistični podmladek OŠ Anice Černejeve Makole

5 PREDSTAVITEV IDEJE NA TURISTIČNI TRŽNICI IN PROMOCIJSKI IZDELEK

K naši stojnici bo obiskovalce vabil makolski monopoli, pri katerem bodo obiskovalci odgovarjali na vprašanja o našem kraju, Makolah. Igralci, ki bodo uspešno zaključili igro ali prišli na nagradno polje, bodo dobili nagrado, pomanjšano različico makolskega monopolija. Vsak, ki bo prišel k naši stojnici, pa bo dobil metuljčka, na katerem bosta zapisana izbrana pesem Anice Černejeve in vabilo. Pripravili bomo zgibanke o Aničini družinski nedelji, ki jo želimo izvesti aprila. Dogajanje bo spremljala pokušina ocvirkovke in čaja, ki smo ga poimenovali *Pesniški napoj*.

6 SKLEP

Vsi, ki smo sodelovali pri pripravi programa za Aničino družinsko nedeljo, moramo priznati, da smo se med raziskovanjem tudi sami zelo veliko naučili o kraju in pesnici. Kot zanimivost naj povemo, da se je med nastajanjem naloge pogosto slišalo: »Res, a tudi to je njena pesem?« Priznamo, da že vsi nestrpno pričakujemo mesec april. Prepričani smo, da bodo družine po druženju z nami bogatejše za mnoga nova poznanstva in spoznanja o našem kraju. Prav tako pa se je že porodila ideja, da v naslednjem šolskem letu na šoli izvedemo kulturni dan, posvečen Anici Černejevi.

7 VIRI IN LITERATURA

- Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine na območje občine Makole. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Območna enota Maribor. Maribor, 2008.
- Raziskovalna naloga Življenje in delo Anice Černejeve. Makole, 2011.
- Monografija Po poti Forma vive Makole. Makole: Občina, 2012.
- Publikacija Naravna in kulturna dediščina Dravinjske doline. Občine Majšperk, Makole, Poljčane, 2014.
- Publikacija Makolčan. Letnik XI, št. 2, 2017.
- Zgibanka Kolesarske, učne in pohodne poti Dravinjske doline. Občine Majšperk, Makole, Poljčane, 2014.
- Zgibanka Zeleni turizem, Irena Vovk s.p.
- Zgibanka Svet med Pohorjem in Halozami. Slovenska Bistrica: Občina, 2006.
- Zgibanka Občina Makole. Makole: Občina, 2012.
- Zgibanka Dravinjska dolina vabi. Slovenska Bistrica: TIC.
- Zgibanka Občina Makole. Makole: Občina, 2009.
- Zbornik občine Slovenska Bistrica, 2. izdaja. KSS – Kulturna skupnost Slovenije, Ljubljana, 1990, str.: 207–211.
- Internetne strani:

<http://www.obcina-makole.si>

<http://www.dlib.si>

<http://www.dvorecstatenberg.si>

<http://www.turizem.haloze.org>

<http://www.os-makole.si/140-let-sole/>

<http://www.celjskozasavski.si/osebe/%C4%8Dernej-anica/186/>

<http://www.blizjknjigi.si/Knjige/Ogled/8656-metuljcki>

8 PRILOGA

ZEMLJEVID SKRITEGA ZAKLADA (skicirala Živa Mlakar)

